

Forskning i lærerkognition – hvad kan den fortælle os?

Birgit Henriksen,

Professor i fremmedsprogstilegnelse (mso)

Institut for engelsk, germansk og romansk,

Københavns Universitet

Indhold i præsentationen

1. **Hvad er lærerkognition?**
2. **Hvad har været fokusområderne?**
3. **Hvad er de vigtigste resultater inden for de undersøgte områder?**
4. **Betydningen af at bruge forskellige forskningsmetoder**
5. **Enkelte eksempler fra danske undersøgelser**
6. **Afrunding og spørgsmål**

Definition af lærerkognition

'the unobservable cognitive dimension of teaching – what teachers know, believe, and think' Borg, 2003:18

'An often tacit, personally-held, practical system of mental constructs held by teachers which are dynamic, i.e., defined and redefined on the basis of educational and professional experiences throughout teachers' lives.' Borg, 2006:35

'The teacher role can be conceptualized like a physician's role – as an active, clinical information processor involved in planning, anticipating, judging, diagnosing, prescribing, problem solving.' Borg, 2006:8

Forskning i lærerkognition

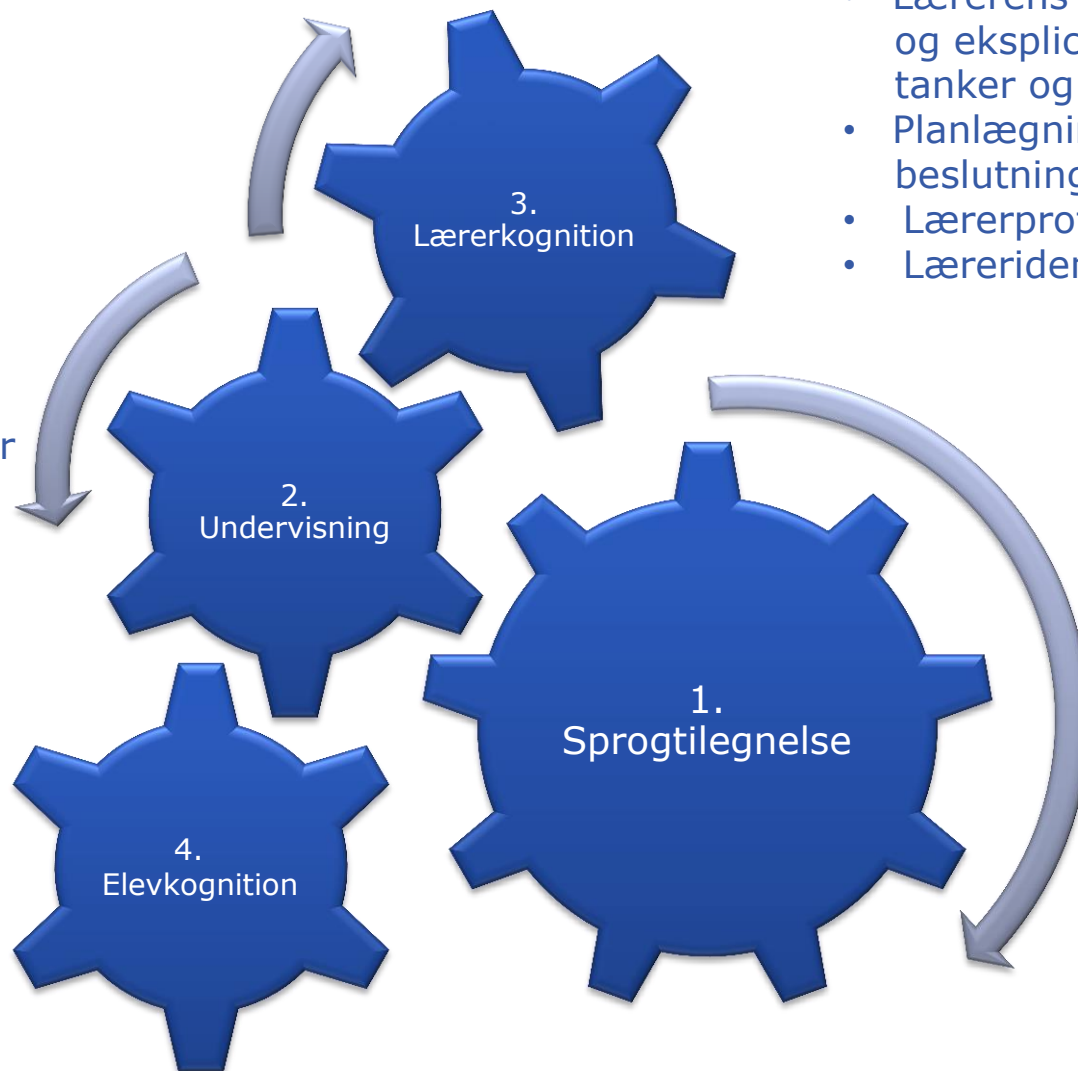
Forskning i lærerkognition sætter fokus på **lærerens mentale liv**, dvs. de mange komplekse kognitive beslutningsprocesser og den viden, antagelser, holdninger og erfaringer, som styrer den daglige undervisningspraksis.

- Lærere er aktive, tænkende beslutningstagere, som foretager pædagogiske valg på basis af komplekse, praksisorienterede, personlige, erfaringsbaserede og kontekst-sensitive netværk af **viden, tanker, følelser og holdninger**
- Lærerkognition er et **multidimensionelt begreb**: sub-systemer af kognition, konkurrerende maksimer, kerne og perifere holdninger, erfarings- og teoribaseret viden
- Lærerkognition er **hierarkisk**
- Lærerkognition er **dynamisk**

Forskellige fokusområder i forskning i andetsprogs- og fremmedsprogstilegnelse og undervisning

- Lærerens sprog
- Klasseværelsesaktiviteter og sprogbrug
- Effektstudier relateret til forskellige metoder
- Feedback
- Undervisningsmaterialer
- Læreplaner
- Elevens implicitte og eksplicitte viden, tanker og holdninger
- Elevprofiler
- Elevidentitet

- Lærerens implicitte og eksplicitte viden, tanker og holdninger
- Planlægning og on-line beslutninger
- Lærerprofiler
- Læreridentitet

- Elevaktivitet og adfærd
- Brug og udvikling af intersproget
- Elevfaktorer

Undervisning og erfaring i specifikke kontekster

Teacher cognition in language teaching

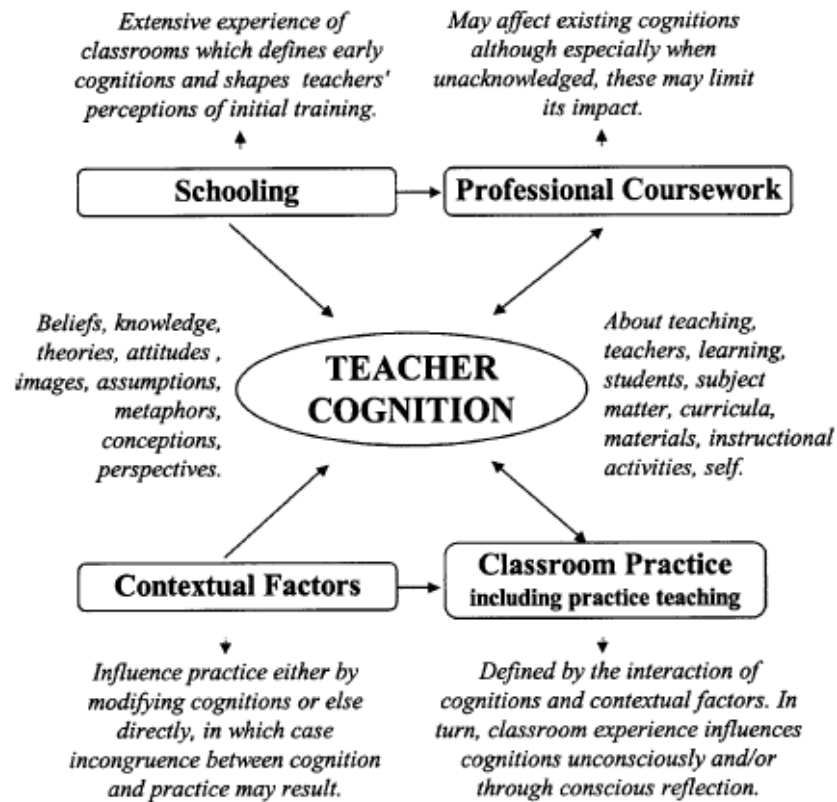

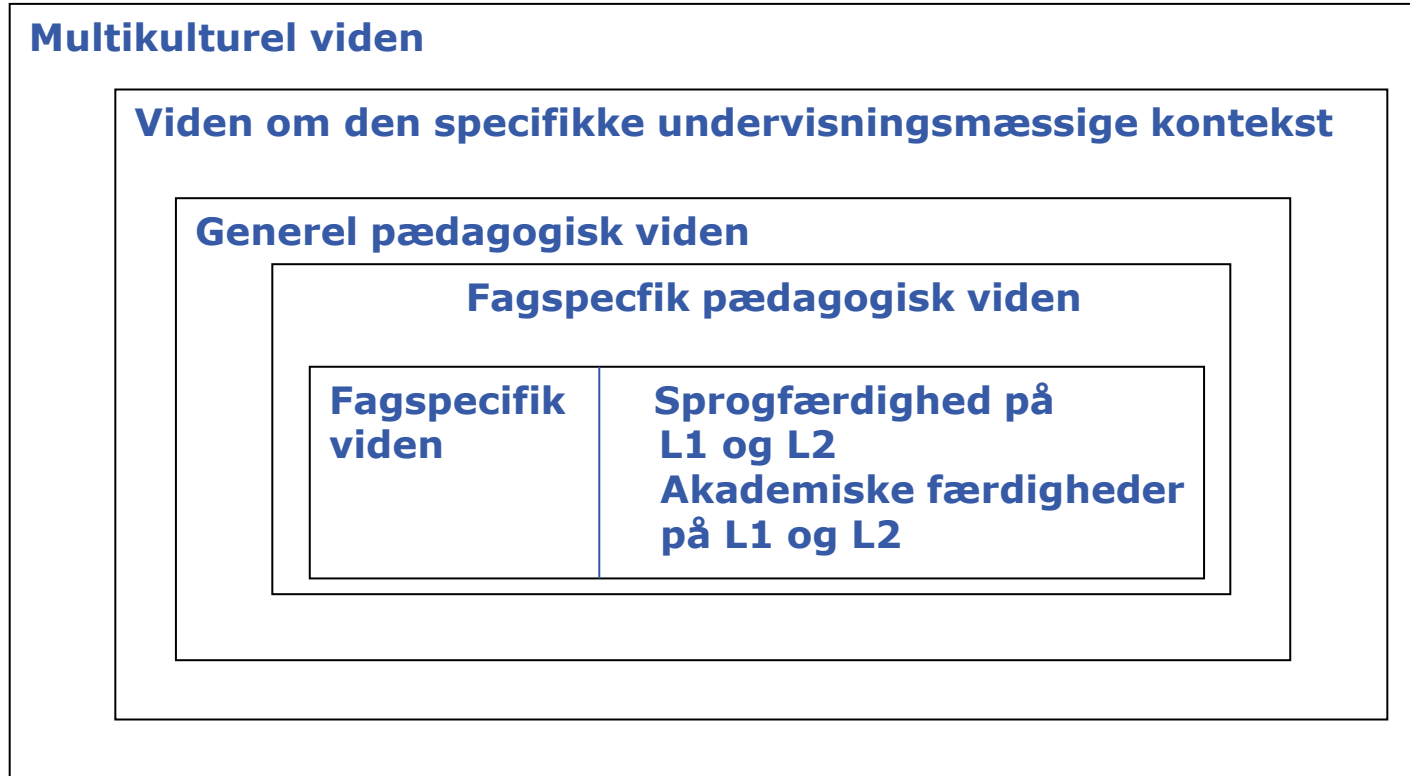
Figure 1 Teacher cognition, schooling, professional education, and classroom practice (Borg 1997)

Lærerkognition: hvilke kognitive og kontekstuelle faktorer påvirker de pædagogiske valg?

- **Antagelser** om og **holdninger** til sprog og sprogtilegnelse
- **Antagelser** om, **holdninger** til og **fortolkning** af læreplaner og vejledninger og lærerens aktuelle tanker i forhold til planlægning af forløb og af den enkelte time
- **Overvejelser** vedrørende valg og gennemførelse af undervisning i forhold til 1) hvordan skal klassen organiseres og hvorfor 2) hvilke aktiviteter og hvorfor 3) valg af materialer og brug af disse 4) feedbackpraksis i timerne, feedback til de skriftlige opgaver, brug af test
- Hurtige, **on-line ændringer** af planer – hvorfor, hvornår og hvordan?
- **On-line processering** (decision making) i relation til planlægning af undervisning og feedback på opgaver
- Lærerens **viden** om sprog og kultur, om de 4 færdigheder, om sprogtilegnelse, nye metoder, etc.

Kompleksiteten i lærerens vidensbase

Særlige fokusområder - forskningstemaer

Lærerne

- Erfarne (in-service) vs uerfarne (pre-service) lærere
- Udvikling i lærerkognitionen
- Hierarkiske aspekter af lærerkognitionen
- Effekten af læreruddannelse og efteruddannelse
- Læreridentet og forskellige lærertyper
- Betydningen af et fælles didaktisk sprog

Specifikke undervisningsaspekter

- Grammatikundervisning
- Læsning og skrivning
- Kommunikativ og taskbaseret undervisning

Spændingen mellem den teori- og erfaringsbaserede viden

Spændingen mellem lærerkognition og praksis

De vigtigste resultater inden for de undersøgte områder

1. Lærerkognition and egne tidligere erfaringer med sprogundervisning (schooling): Apprenticeship of observation (Lortie, 1975) – positive og negative erfaringer fra lærerens egen sprogtilegnelseshistorie

“Teacher’s prior language learning experiences establish cognitions about learning and language learning which forms the basis of their initial conceptualisations of L2 teaching during teacher education, and which may continue to be influential throughout their professional lives.” (Borg 2006:88)

2. Kognition and læreruddannelse (pre-service and in-service): oparbejdelse og ændring af vidensbase

- Læreruddannelse udvikler en professionel diskurs. Etablering af læreridentitet. Variabilitet fra lærer til lærer
- Forskel mellem kognitiv forandring (i deres viden og holdninger) and forandring af adfærd (hvad de gør). Oparbejdelse af ny viden, men også forandring i organisering og hierarkisering af viden og holdninger (reorganisering, nye betegnelser og ændring i hierarkisering – kerne og perifere holdninger)
- Fremkomst af spændinger; realisation af modsatrettede behov; relative betydning af teoretisk og erfaringsbaseret viden
Betydning af læreruddannelse er at gøre de erfaringsbaserede, ubevidste kognitioner bevidste
- Forandring tager tid og afprøvning (fx Wyatt 2009)

3. Forskelle mellem erfarne og uerfarne lærere

Hvad kendetegner **ekspertise**?

Erfarne lærere: Formel/teoretisk og erfaringsbaseret viden er integreret; kan forudse problemer; er sensitive/lydhøre overfor elever og kan reagere fleksibelt. Har mere professionel diskurs. Fokus på både den almene og fagspecifikke pædagogiske viden. Automatisering af rutiner, pre-aktive og flere interaktive, her-og nu beslutninger og mere fleksibilitet i forhold til det planlagte.

Nye, uerfarne lærere: Opdelt viden, ufleksible og mindre varierede i deres tilgang. Mangler ofte den professionelle diskurs. Mere fokus på generel pædagogisk viden end fagspecifik pædagogisk viden. Ingen automatisering af rutiner, mere pre-aktiv planlægning og færre on-line beslutninger.

4. Lærerkognition og praksis

To mulige perspektiver

- **Outsider:** Observationer af lærerpraksis. Identifikation af lærerens grundlag for planlægning og observation af effektive on-line beslutningsprocesser
  - **Insider:** lærerens personlige praktiske viden – både viden, men også identifikation af de affektive, moralske og følelsesmæssige faktorer, som påvirker praksis
- Gensidig påvirkning/symbiotisk/dialektisk forhold mellem lærerkognition og praksis
  - Både preaktive and interaktive beslutningsprocesser
  - Sammenfald eller uoverensstemmelse mellem lærerkognition og praksis?

Forskningsmæssige udfordringer

Produkt

Observerbart og konkret – noget som kan indsamles, beskrives, kategoriseres og fortolkes

Mentale processer

- Uobserverbare
  - Bevidste og ubevidste
  - Modsatrettede og hierarkiske - organisering
  - Personlige og acceptable/uacceptable (face)
-
- **Hvordan kan vi få fat i disse mentale processer??**
  - **Afspejler sprogligt data vores tanker??**
  - **Hvordan påvirker interaktionen mellem forsker og lærer de ting som bliver sagt??**

Teacher Cognition Data Collection Methods (Borg, 2006:168)

Category	Goal	Methods
Self-Report Instruments	to measure teachers' theoretical orientations, beliefs or knowledge about an aspect of language teaching	<ul style="list-style-type: none"> • questionnaire • scenario rating • tests
Verbal Commentaries	to elicit verbal commentaries about teachers' beliefs, attitudes, practical theories and related mental constructs	<ul style="list-style-type: none"> • structured interviews • semi-structured interviews • scenario-based interviews • repertory grids • stimulated recall • think aloud protocols • focus group interviews
Observation	to collect descriptions of real or simulated planning and teaching which can be compared to previously stated cognitions and/or provide a concrete context for the subsequent elicitation of cognitions	<ul style="list-style-type: none"> • unstructured observation • structured observation
Reflective Writing	to elicit through writing tasks teachers' perceptions of their experiences, beliefs and knowledge of the concepts they associate with particular aspects of (language) teaching	<ul style="list-style-type: none"> • journal writing • biographical accounts • retrospective accounts • concept maps

Forskellige typer af studier

Kvantitative studier

- Mange informanter
- Oftest brug af spørgeskemaer
- Udarbejde lærerprofiler – specifikke lærertyper

Kvalitative studier

- Case studier med få informanter
- Triangulering af data
- Preference for verbale kommentarer og reflektiv skrivning

Blanding af kvantitative studier og udvalgte cases

- “Mixed-methods approach”
- Triangulering af data

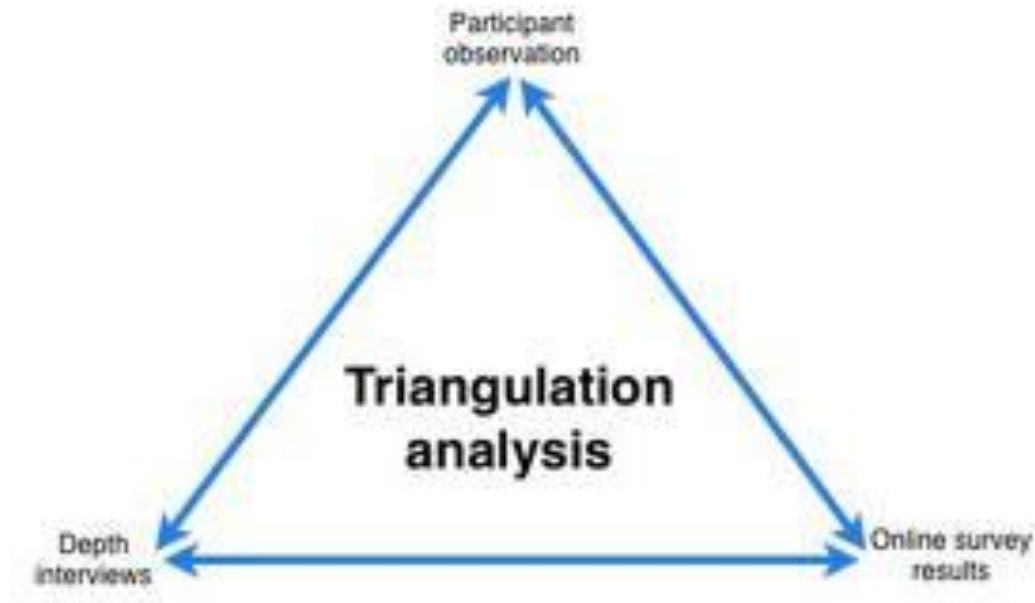

Kombination af metoder: mixed methods approach

Triangulering:

Brugen af mere end én metode til undersøgelse af ét forskningsspørgsmål for at styrke pålideligheden

Eksempler fra den danske forskningskontekst

1. Studier om **læreres holdninger til engelsksproget undervisning på videregående uddannelser**

English Medium Instruction – EMI (fx på CIP: Center for internationalisering og parallelsprog)

2. Studier om aspekter af **læreridentitet**

- engelsksproget undervisning på videregående uddannelser (EMI)
- engelskundervisning i gymnasiet (metaforer om forståelse af egen lærerrolle)

3. Studier i relation til **ændringer i læreplaner** i folkeskolen (tidlig sprogstart) med fokus på arbejdet med ordforråd, musik og kommunikative tasks

Eksempler fra den danske forskningskontekst

4. Studie om **brug af almenpædagogisk og fagspecifik pædagogisk terminologi** i logbøger i forbindelse med pædagogikumsforløb i engelsk i gymnasiet

5. Studier med fokus på **ordforrådsundervisning** i gymnasiet
  - kendskab til og arbejde med leksikalske fraser i tysk
  - tilgange til arbejde med ordforråd i engelsk
  - tilgange til glossering i ordforråd i engelsk

6. Studie om tilgange til **grammatikundervisning** i engelsk i gymnasiet

Studier indenfor dansk som andetsprog?

De findes, men jeg har ikke kendskab til dem

De findes, men de definerer sig ofte ikke som et lærerkognitionsprojekt

Hvorfor?

- Manglende kendskab til lærerkognitionsfeltet
- Ideologisk – paradigme standpunkt

Lærerkognitionsforskning er **ikke** i modsætning til et sociokulturelt perspektiv på læring, hvor fokus er på elevernes egen læring i en bestemt social kontekst

Afrunding

- ❑ Mange områder indenfor sprogundervisning mangler stadigvæk at blive undersøgt fra et lærerkognitions perspektiv

- ❑ Mange studier har et lærerkognitionselement, men ser ikke sig selv som forskere indenfor dette paradigme

- ❑ Forskningsområdet har meget at tilbyde i forhold til:
  - Begreber, konceptualisering af lærerkognition og forståelse for kompleksiteten i lærerkognition
  - Forskningsresultater som påvirker vores forståelse for sprogundervisning og sprog tilegnelse
  - Forskningsmetoder og metodisk stringens

Hvad kan vi lære fra forskningsfeltet?

- Forståelse af og synliggørelse af kompleksiteten i lærerkognition
- Styrkelse af læreres selvforståelse
- Forståelse af konflikter i kognitionen
- Effekten af efteruddannelse
- At forandring tager tid
- Hvordan vi skal beskrive og måle forandring
- Betydningen af pædagogisk terminologi og diskurs og pædagogisk dialog
- Mere fokus på fagspecifikke pædagogiske problemstillinger

Læreren som reflekterende praktiker

Eleverne og deres læring er stadig i fokus

Men:

En vidende, reflekterende lærer, som kan sætte ord på sin praksis, og som er åben for dialog og udvikling er en forudsætning for, at der kan skabes optimale læringsmiljøer for eleverne

References

Barnard, R. & A. Burns (2012) (red.) *Researching Language Teacher Cognition and Practice*. Multilingual Matters

Borg S (2003) "Teacher cognition in language teaching: A review of research on what language teachers think, know, believe, and do", *Language Teaching*.36.2: 81-109.

Borg S (2006) *Teacher cognition and language education: research and practice*. London: Continuum.

Wyatt, M. (2009). "Practical knowledge growth in communicative language teaching", *TESL-EJ*, 13 (2): 1-23.

Woods, D. (1996). *Teacher cognition in language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.

Faculty of Humanities

Tak for jeres opmærksomhed

Tid til spørgsmål